

Kunstnik Robert Suvi usub, et loomingulisus ei lõpe!

Kahtlemata on kunstnik Robert Suvi kolo-riitne kuju. Värvet rohkem kui terve suve jooksul kokku. Sõnademängu taga on aga kunstnik, kes ütleb välja selle, mida hinges kannab. Nüüd ta julgeb.

TIINA SÄÄLIK

Meie kokkusaamisele kohvikus tuleb Robert otsekui kevadine tuuleil, õigemini tuhiseb kohvikusse, üleni energiat täis. Klassikalises vestlusest lapsepõlvest tänaseni ei tule suurt midagi välja ja etteruttavalt võib öelda, et juttu oleks jätkunud erinevatel teemadel väga kauaks.

Paraku – aeg on kiire ja asjad ette planeeritud. Kahel korral nädalas tuleb Robert Jõgevale, et siinses laste kunstikoolis noori kunstnikke õpetada ja innustada. Tegelikult on ta siinsetele inimestele tuttav, tema juhendatud täiskasvanute maaliring on esinenud mitmete näitustega.

Raimond Kaugveri romaan „Vana mees tahab koju” ja Rembrandti maal „Kadunud poja tagasitulek” on kaks märklauset, mis meie vestluse aluseks saavad. Ilmselt rongisõidul Tartust Jõgevale on kontsentreerunud ka mõtted, mida ajakirjanikule avaldada.

Kohalike suurnimede jäädvustaja

„Andestamine on kõige tähtsam. Aga kas näiteks Putinile saab andestada?” mõtiskleb Robert. Just lahvatanud Jaak Kangilaski skandaali kommenteerides läheb Robert põlema: „Kangilaskile ei saa andestada, olen oma kunagises õppejõus väga pettunud.” Erksa meelega kunstnik on ära pidanud 75 aasta juubeli ja tõdeb, et kaks kolmandikku elust on elatud. Nüüd on sisemine tunne ja veendumus, et ta võib välja öelda seda, mida päriselt mõtleb ja arvab. Olgu see siis ükskõik millisel teemal. Kriitikanooli lendab maaelu, aga ka praegu aktuaalse, Nursipalu teema kohta. Tugev

sotsiaalne närv ei lase vaikida.

„Olen väga palju rännanud, aga kodukoht Jõgeva tõmbab. Kodu on nii tähtis! Kuigi ma praegu elan peamiselt Tartus, püüan suved siiski Jõgeva alevikus veeta,” ütleb Robert.

Lapsepõlvest, teadagi, saab kõik alguse. Robert oli julge poiss ja ikka igal pool ninapidi juures. Sordiaretuse instituudi tollaegsed töötajad ja teadlased

Terve maailma, kunsti maailma tase, on langenud

olid tõelised suurmehed ja -naised. Hans Küüts, Julius Aami-sepp ja mitmed teised olid oma intelligentsuse ja maailmatunnetusega tõelised eeskujud.

Loomulikult jäi õhustik lapsele meelde ja kindlasti kujundas ka edasise elu põhimõtteid ja asjadest aru saamisi.

Oma suure panuse kodukohale andis Robert hilisemas elus – maalis seitset Sordiaretuse instituudi teadlast. Seoses sellega on Robert täna ka pisut kuri.

„Miks need tööd instituudis üleval ei ole? See on ajalugu, inimesed, kes on sordiaretusse suure panuse andnud. Need pildid peaksid olema aukohal,” pöörab Robert ja jätkab „Täna on seal üleval teised pildid, no näiteks need, mida on asutusele kingitud.”

Kohalike jäädvustamine on olnud au ja rõõm, aga näiteks ka Jõgeva gümnaasiumi direktorite pildid oleval kusagil. Robert ei teagi öelda, kus. Igatahes mitte kooli seintel aukohal. Direktoriga on sel teemal räägitud, aga jah, täna pildid veel üleval ei ole. Ühtpidi on see mineviku unustamine.

„Miks kunsti ja meie inimestesse nii suhtutakse? Kes ajalugu ei mäleta, see elab tulevikuta. Midagi võiks ju töödest üleval

olla,” mõtiskleb Robert.

Ei saa mööda minna ka täna aktuaalsest Tallinnas asuvast Smuuli monumendist, mille eemaldamist on nõutud, kuna Smuul oleval kuulunud küüditajate sekka. Robert on veendunud, et kunsti ei peaks hävitama. Smuuli monument tuleks maha võtta, kuid kunstiteosena siiski säilitada. Samal arvamusel on ta ka Estonia teatri laemaali suhtes. Kui vaadata selle pilguga, et laemaalil on viisnurgad, siis Robert tuletab meelde, et Ameerika lipul on ka viisnurgad.

Kunstnikuks saamiseks on kindlasti vaja teatavat heas mõttes tõuget, võimalust ühendada huvi õppimise ja oskuste arendamisega.

„Lapsele on väga tähtis, kus on tema kodu,” räägib Robert. Legendaarset võimlemisõpetaja Fernanda Tamme poeg Tõnu Tamm oli Robertile heaks kaaslaseks. Käidi looduses matkamas, vaadati loomade jälgi, uuriti, mis looduses on põnevat. Meelde on jäänud seik, kui sai vaadeldud hundi jälgi, kui mitu tikutoosi ikka jälje pikkus on. Suuskadega looduses käimine oli tavaline asi, aga samas ka väga põnev.

Jäi Osvald Läänele silma

Tammede suguvõsast rääkides meenutab Robert hea sõnaga ka Vello Tamme, maalijat ja omaaegset Pärnu teatri peakunstnikku, kes suviti Jõgeva alevikus maalimas käis. Maalimine, avaldas muljet, pakkus huvi. Tammedega on seos tänagi. Nimelt toimetab Tõnu Tamm Leigol ja just seal toimuvad ka Robert Suvi kunstistuudio Suvi maalilaagrid.

Siis, kui Robert veel Jõgeva 8-klassilises koolis käis, juhendas Osvald Lääne kultuurimajas kunstiringi. Ka Robert kutsuti sinna, ju ta oli kunstiovetajale koolist silma jäänud, et poisil on midagi, mida tasuks juhendada ja kujundada. Osvald Lääne pani hobuseid joonistama. Muidugi ei olnud see alguses kerge, aga hea harjutamise peale sai selgeks. Koos hilisema kursusekaaslase Paul Allikuga valmistuti Osvald Lääne juures tegelikult Tartu kunstikooli astumiseks. Selleks tuli lugematul hulgal natüürmorte maalida. Lisaks andekusele tuli

Robert Suvi on veendunud, et kunstis on kõik juba tehtud, kuid loomingulisus ei lõpe mitte kunagi.

olla ka töökas.

„Kunstikoolis mul vedas. Olid väga head õpetajad. Näiteks maali õpetas Harri Puudersell, kes oli hilisem kunstikooli direktor. 1. kursusel õpetas joonistamist Ellen Polli, 2. kursusel õppisin Ilmar Malini käe all, kompositsiooni õpetas Aleksander Suuman, kollega olime hiljem, ERKI ajal kolleegid,” meenutab Robert.

Tartu kunstikooli sai läbi, lõpetatud pedagoogika eriala ja diplomil kirjas kunstnik, pedagoog, maalija. Ka hilisemal ERKI diplomil oli sama kirjas, kuigi erialaks oli siis monumentaalmaal. Ilmselt just need märksõnad on Robertit saatnud kogu elu, mõjutanud loomingu, viinud kokku erinevate inimestega ja ka kujundanud teda just selliseks, nagu ta täna on.

„Ideaalne oleks, kui oleksid hea kunstnik ja pedagoog. Tänapäeval on nüüd ju igauks pedagoog!

Terve maailma, kunstimaailma tase, on langenud. Inimesed ei tea enam ajalugu ja see on äärmiselt kurb. Üles kasvatakse ameerika filmide peal. Intelligentsus kaob. Samas – tegelikult kunstis on kõik tehtud. Kunstnikud ei viitsi enam tööd teha,” räägib Robert.

Ja toob näite ühest maailma-kuulsast kunstnikust, kes tegi pildi „Tühi lõuend koju ja tagasi”. Hind selle, tegelikult tühja lõuendi eest, oli muidugi meeletu. Jah, mis siis ikkagi on kunst ja mis on selle hind?

„Picasso tegi pildi, paari joonega valmis purjekas ja selle töö eest küsis kümme tuhat dollarit. Kui temalt küsiti, et miks on pildi hind nii kõrge, siis ta vastas, et see oli 30 sekundit töö tegemist ja 3 miljardit sekundit selle eest, mida olen õppinud.”

Robert on 13 aastat kunsti õppinud. Nüüd on ka tema Picasso

kombel enesekindel. Ka töö hinda küsides.

Mure kultuuri pärast

Kunstist rääkimine on üpris tühine ülesanne, pigem tuleks ikka vaadata. Arusaamisega on omad lood, küllap igaühel tekib mõtteid ja need võivad olla väga erinevad. Kas kunsti mõista ja kuidas? See on küsimus.

Oma panuse sellesse annab ka Robert. Kuigi võiks rahumeeli kodus pensionipõlve pidada, ei saa ta sugugi rahuneda. Õigemini, tema loomus on selline, et see pole võimalik. Õpetaja töö on see, mis innustab tänagi looma. Kuna Robert annab tunde nii Jõgeval kui ka kolmele grupile Tartus, siis on tal hea võimalus aeg-ajalt ka õpilastelt „varastada”. Pigem on see innustus ja avastamine, et mõnel töö on selline fragment,

Maalilaagrite võlu on ühiselt koos maalida ja hiljem töid eksponeerida. Hetk Ruhnu laagrist, kus Roberti kunstistuudio liikmed maalimas olid.